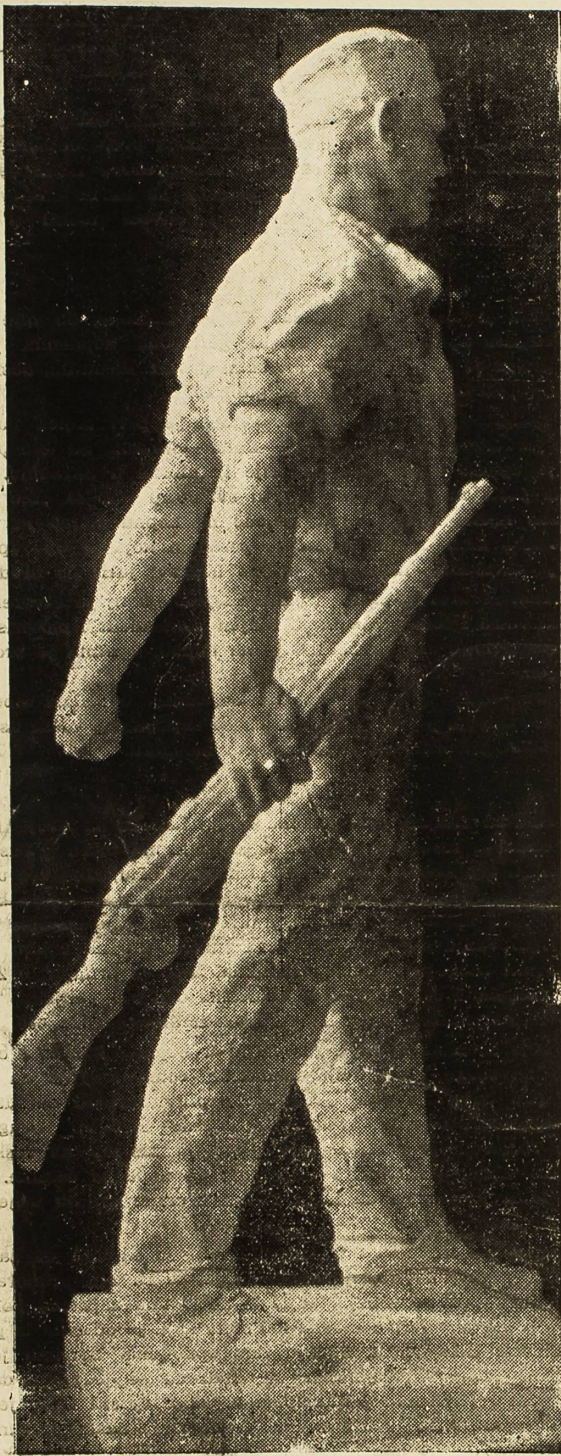

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Srijeda,
29. srpnja 1953.
Izlazi tjedno
God. II. Broj 50
Cijena 7 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

SVEČANO PROSLAVLJEN DAN USTANKA

Spomenik palim borcima na Tromilji
Rad kipara ANTE JOVICA

Stvaranje prvog Okružnog narodnooslobodilačkog odbora Šibenik

Povodom otkrića spomen ploče na školskoj zgradi u Banjevčima, u kojoj je listopada 1943. godine osnovan Okružni NOO Šibenik, zamolili smo druga Peru Skaricu, prvog predsjednika tog odbora da iznese svoja sjećanja iz tih dana.

U toku oružane borbe s okupatorom i domaćim izdajnicima stvaraju se Narodno-oslobodilački odbori kao politički i borbeni organi NOB-a. Ti odbori, kako je poznato, bili su nositelji nove, revolucionarne, narodne vlasti. I upravo zbog njihovog značaja naša Partija je još u početku ustanka dala jasne direktive u pogledu stvaranja narodno-oslobodilačkih odbora na slobodnom i okupiranom teritoriju.

Na našem području osnovano je u 1942. i 1943. godini 18 mjesnih NOO-a koji su djelovali na oslobođenom teritoriju, dok ih je 20 bilo na okupiranom području. Pored toga, postojalo je 9 općinskih i 4 kotarska NOO-a,

Ovako velik broj organa narodne vlasti zahtijevao je da se u ratnim uslovima objedinji njihov rad i usmjerava u interesu pobjede nad okupatorom i u interesu naše Revolucije. Zbog toga je još prije kapitulacije Italije stvoren inicijativni odbor, koji je imao da izvrši sve potrebne pripreme za osnivanje Okružnog NOO-a Šibenik.

U listopadu 1943. u Banjevčima je vladala neobičajena živost. U svečano ukrašenoj dvorani osnovne škole smjestilo se 75 delegata iz svih mjesnih NOO-a koji su došli na osnivačku skupštinu Okružnog NOO-a. Pored njih, tu su bili predstavnici naše vojske kao i mnoštvo naroda. Ovdje je potrebno istaknuti da su mnogi delegati izašli iz okupiranog područja i da su do dolaska u Banjevce nailazili na neprijateljske zasjede. Međutim, sve opasnosti nisu spriječile delegate da izaberu naj-

(Nastavak na 2. strani)

Ove godine je naročito svečano proslavljen Dan oružanog ustanka naroda u Hrvatskoj.

Pored svečanih akademija i priredbi, koje su uoči 27. srpnja održane kako u gradu tako i na teritoriju kotara, u organizacijama SSRN čitani su referati o

značaju 27. srpnja. Po brdima su paljene vatre, a u gradu je DTO »Partizan« organizirao štafetu kojom su prenošene goruće baklje. Narod je spontano izlazio da dađe oduška svojoj radosti. Pjesme i narodna kola potrajala su do kasno u noć.

Narodno slavlje na Tromilji

Još od ranog jutra sakupljao se na Tromilji narod iz bliže i dalje okolice da zajednički s ljudima iz Lozovca i Konjevrate proslavi 27. srpnja — najveći dan u historiji Hrvatske. Poseban značaj ova proslava imala je za narod ovog kraja koji je tu na Tromilji podigao spomenik palim borcima u Narodno-oslobodilačkom ratu. Spomenik na raskršnici podsjećat će prolaznike na žrtve koje su Lozovci i Konjevrate dali u Narodnoj revoluciji.

Mnoštvo naroda, tribina ukrašena slikama druga Tita i Bakarića, koja je podignuta u sredini još pokrivenog spomenika, brojne zastave i zelenilo, zvuci marševa koje intonira Šibenska narodna glazba, pjesme i razigrana kola — sve to daje naslutiti da će se na Tromilji održati glavna svečanost na području kotara.

Okupljeni narod je srdačno pozdravio izlazak na tribinu druga Nikole Sekulića, člana Izvršnog vijeća Hrvatske, te predstavnike narodne vlasti, Saveza komunista, nadalje predstavnike Jugoslavenske narodne armije, Socijalističkog saveza radnog naroda, Saveza boraca i drugih organizacija.

Na tribini se nalazio i autor spomenika, akademski kipar Ante Jović.

Zbor je otvorio predsjednik NO-a općine Šibenik-vanjski Vinko Petrina koji je, pozdravivši prisutne, istakao značaj Dana narodnog ustanka u Hrvatskoj. Zatim je prvoborac ovog kraja Dane Gulin, major JNA evocirao uspomene na minule borbe, koje su za oslobođenje zemlje vodili sinovi Lozovca i Konjevrate.

Dosadašnji rezultati postignuti u Izgradnji socijalizma u našoj zemlji govore da se nismo iznevjerili onima koji su pali u Oslobođilačkom ratu - rekao je drug Nikola Sekulić

Srdačno pozdravljen od naroda drug Nikola Sekulić rekao je u svom govoru, između ostalog, da narod Hrvatske slavi 27. srpnja kao najveći dan u svojoj prošlosti i da svi ovi spomenici podsjećaju naše ljude na borbu kojoj nije bilo primjera u historiji. On je naglasio da ti spomenici treba da podsjetu naše ljude na ogromne žrtve koje su dali za slobodu i bolji život.

Naglasio je zatim da kod nas postoje i živi spomenici koji su zaista veličanstveni. Njih je narod podizao borbom i žrtvama. Ti spomenici su sloboda, upravljanje naroda svojom sudbinom, nebrojene tvornice i t. d.

Govoreći o našoj borbi, drug Sekulić je naglasio da je i nakon oslobođenja bilo teških dana. Tako se godine 1948. postavilo pitanje hoćemo li sačuvati ono što smo u Revoluciji izvojevali. Rukovodioci SSSR-a pokušali su da nas unište, ali u tome nisu uspjeli, jer je svima nama naša sloboda i nezavisnost, naše rukovodstvo, naš Tito i naša Partija najveća svjetinja.

Drug Sekulić je zatim govorio o događajima u Istočnoj Njemačkoj i Cehoslovačkoj, te je naglasio da oni pokazuju da napredni ljudi u tim zemljama ne žele SSSR za tutora, a još manje žele da im on pljačka njihova bogatstva.

Osim toga, osvrnuvši se na našu unutrašnju politiku, podvukao je da mi ne bi mogli osvojiti pozicije koje sada imamo, da nismo u našoj unutrašnjoj politici izgrađivali istinski socijalizam, gdje radne mase odlučuju i gospodare proizvodnjom.

Naglasio je da je od Dana ustanka pa do danas kratak vremenski period, ali da su uza sve to na polju izgradnje socijalizma postignuti zaista veliki u-

spjesi. Dosadašnji rezultati govore da se nismo iznevjerili onima koji su pali, a isto tako za one koji su ostali može se reći da su pošteno radili.

Između ostalog, on je govorio i o neprijateljskom djelovanju reakcionarnog dijela svećenstva. Rekao je da kod nas postoji sloboda vjere, ali ako netko hoće da pod okriljem religije ruši naše revolucionarne tekovine, onda to ni u kom slučaju ne ćemo i ne smijemo trpjeti (oduševljeni aplauz). Treba se energično boriti protiv onih popova koji zloupotrebljavaju religiozne osjećaje naših ljudi. Tu je u prvom redu pozvan SSRN da politički tumači i objašnjava djelovanje takovih reakcionarnih popova.

Na kraju je drug Nikola Sekulić rekao da naš poredak ne štite samo zakoni, već to društveno uređenje treba da branimo svi mi zajedno, jer je ono garancija boljeg života svim našim ljudima koji su upravo za taj bolji život pridonijeli toliko žrtve u Narodnoj revoluciji.

Govor druga Sekulića bio je često prekidano odobravanjem od prisutnog naroda, koji je na kraju oduševljeno klicao drugu Titu, Savezu komunista, socijalističkoj Jugoslaviji i Jugoslavenskoj narodnoj armiji.

Nakon toga je uz zvuke državne himne, koju je intonirala Šibenska narodna glazba prvoborac ovog kraja drug Mirko Gulin otkrio spomenik, koji je narod Lozovca i Konjevrate podigao za trajno sjećanje na svoje pale sinove u Oslobođilačkom ratu.

Narod je sa mitinga uputio pozdravne telegrame CK SKJ drugu Titu, CK SKH i drugu Bakariću, te Glavnom i Zemaljskom odboru Saveza boraca NOR-a.

Ovogodišnjoj proslavi Narodnog ustanka pečat su davale spomen ploče i spomenik palim borcima, koji su postavljeni na području grada i kotara. Na sam Dan ustanka u gradu je otkrivena spomen ploča na kući u kojoj je djelovao prvi Gradski NOO. Spomen ploču je otkrio drug Zivojin Bulat, predsjednik Gradskog odbora SSRN.

U selu Banjevčima otkrivena je spomen-ploča na zgradi u kojoj je osnovan prvi Okružni NOO Šibenik. Na svečanosti je govorio predsjednik Kotarskog odbora SSRN drug Pere Skarica, koji je bio prvi predsjednik Okružnog NOO-a.

Selo Krčulj svečano je pro-

slavilo otkrivanje spomen-ploče, koja je postavljena na školskoj zgradi, gdje je bio osnovan prvi NOO kotara Šibenik. Tom prilikom govorili su prvi predsjednik Kotarskog NOO-a Marko Rupić i pukovnik Tome Nizić. Svečanost u Krčulju uzveličala je narodna glazba iz Primoštena i tamburaški zbor.

Pored toga, spomen-ploča je postavljena u selu Pirovcu, u kojem je osnovan prvi Kotarski NOO Vodice. U ime Kotarskog odbora SSRN govorio je Vitimir Gradiška.

Glavna svečanost održana je na Tromilji, gdje je narod Lozovca i Konjevrate podigao spomenik palim borcima tog kraja.

Svečana akademija

Povodom 27. srpnja — Dana oružanog ustanka naroda u Hrvatskoj, u Narodnom kazalištu održana je svečana akademija.

Pored građanstva, akademiji su prisustvovali član Izvršnog vijeća NR Hrvatske drug Nikola Sekulić, predstavnici narodne vlasti, Saveza komunista, Socijalističkog saveza radnog naroda, JNA, te predstavnici sindikata, Saveza boraca, Ratnih vojnih invalida, Narodne omladine i društvenih organizacija.

Akademiji su također prisustvovali javni i kulturni rad-

nici našega grada.

Nakon državne himne i internacionalne, koje je otpjevao mješoviti zbor RKUD »Kolo«, drugarica Ksenija Skarica, član Gradskog odbora SSRN govorila je o značaju 27. srpnja.

Član Narodnog kazališta Zvonko Jelačić recitirao je Nazorovu pjesmu »Na Vučevu«, a zatim je folklorna sekcija RKUD »Kolo« izvela Vrljičko kolo.

Na kraju umjetničkog programa mješoviti zbor RKUD »Kolo« otpjevao je »Nove brazde« od J. Gotovca.

U Koreji potpisano primirje

Panmundžom, 28. srpnja (AFP) U Panmundžomu je jučer ujutro potpisano primirje kojim je okončan korejski rat. Glavni delegati zaraćenih strana, general Harison u ime Ujedinjene komande, i general Nam Il u ime kinesko-sjevernokorejske komande, potpisali su jučer ujutro

u 10 sati po lokalnom vremenu (u 02,55 sati po jugoslavenskom vremenu) tekst sporazuma o primirju. Potpisivanje primirja izvršeno je u novopodignutoj zgradi, izgrađenoj u vidu pagode, blizu mjesta gdje su vođeni pregovori o primirju.

Predsjednik Republike maršal Tito: Veliko ohrabrenje za one koji žele da pobijedi ideja mira

Redakcija »Borbe« uputila je predsjedniku Republike maršalu Titu povodom potpisivanja primirja u Koreji slijedeće pitanje:

»Druže predsjedniče, redakcija »Borbe« bila bi vam zahvalna ako biste za čitaoce »Borbe« izložili svoje mišljenje povodom potpisivanja primirja u Koreji.»

Odgovarajući na pitanje predsjednik Republike drug Tito rekao je:

»Na vaše pitanje, šta mislim u potpisivanju primirja u Koreji, mogu da kažem slijedeće:

Prvo, ovaj akt smatram kao veliko ohrabrenje za sve one

izjava generalnog sekretara UN

Njujork, (AFP)

Generalni sekretar Ujedinjenih naroda izrazio je uvjerenje, da će sve zainteresirane strane pridržavanjem sporazuma o primirju pridonijeti mirnom rješenju političkih i ekonomskih problema, koje još treba riješiti u Koreji. On je istakao da Ujedinjeni narodi sa svoje strane ulažu sve napore, kako bi ostvarile taj veliki zadatak izmirenja i ponovne izgradnje.

Izražavajući zahvalnost čitavog svijeta zbog potpisivanja primirja i odajući priznanje ljudima mnogobrojnih zemalja, koji su »riskirali svoje živote u obrani principa Povelje«, Hamarskjöld je rekao da će sporazum o primirju ojačati kolektivnu akciju za ukazivanje pomoći korejskom narodu.

»Borba«

ljudu u svijetu, koji žele da pobijedi ideja mira i mirnog rješavanja međunarodnih problema;

drugo, ovaj akt dokazuje da su miroljubiva nastojanja Ujedinjenih nacija, da se sukob u Koreji likvidira, urodila konačno uspješnim rezultatom. To ujedno dokazuje neopćenjivu vjernost Organizacije Ujedinjenih nacija za stišavanje i sprečavanje oružanih sukoba u svijetu; treće, sukob u Koreji i konačno potpisivanje primirja u Koreji dokazuju da se danas više ne isplati agresivnim putem rješavati sporna pitanja, odnosno da se ne isplati agresija i oružani pokušaji da se postignu izvjesni ciljevi, jer danas ogromna većina čovječanstva mrzi rat i želi da se sporna pitanja rješavaju mirnim putem; četvrto, ako je primirje u Koreji potpisano to još ne znači da u tom dijelu svijeta više mir nije u opasnosti. Sada treba budno čuvati postignutu tekovinu, koju ugrožavaju razni ratni hušakci, koji nisu zadovoljni sa prekidom sukoba u Koreji.

Proučavanje pisma CK SKJ

Članovi SK uočavaju slabosti u političkom radu

Pismo CK SKJ je i danas u centru pažnje organizacija SK i komunistička. U osnovnim organizacijama u gradu i kotaru, proučavajući pismo, vrši se svestrana analiza dosadašnjeg rada organizacija SK i pojedinih komunističkih.

Iva području kotara, na primjer, komunisti su na općinskim savjetovanjima konkretno raspravljali o nezdruženim tendencijama i negativnim pojavama na području općine ili mjesta. Zapaženo je, da na terenu nema političke borbe protiv neprijateljskog djelovanja. Ne reagira se na vrijeme na protuizolacione parole, što je upravo posljediца slabog rada komunističke organizacije.

Organizacije SK pravilno uočavaju pojame neostanke, ali neostaje brzine u njihovom rješavanju. Najveća je slabost, na primjer, što nedostaje političke analize onim negativnim pojavama, koje su pravovremeno

uočene. Kad bi toga bilo, onda bi se moglo poduzeti i odgovarajuće mjere za suzbijanje odnosno otklanjanje tih pojava.

Iva sastancima je izložen oštriji kritici oportunizam pojedinih članova SK. Iznasani su i konkretni primjeri. U Beini su održana dva zborna biraca na kojima se nije uspjelo sastaviti poresku komisiju, iako je na zbornicama bilo i članova SK. Ili drugi primjer, na sjednici Općinskog NO-a Tijesno uočao je samo jedan odbornik, dok ostali sest nisu došli, jer su znali da će se raspravljati o porezu. U odnosu na porez slično je i dalje i u Zlatnu. Ima članova SK koji govore da ne žele raditi u poreskim komisijama i uopće raspravljati o porezu kako se ne bi »zamjerili« svojim mjestanima.

Proučavanje pisma CK SKJ nastavlja se u svim organizacijama SK na području kotara i grada.

Zaštita šumskih površina

Upravo ovih dana donio je NO gradske općine još jednu odluku, kojom se ograničava držanje koza na užem gradskom području. Ovu će odluku svaki doornamjerni građanin odobriti i pozaraviti. Općenito je poznato kakova je štetočina koza za svaku biljku i stabljiku. Stoga su mnogi naši gradovi, pa i sira područja radikalno riješili ovo pitanje, jednostavnom zabranom držanja koza. Da li bi bilo korisno i poželjno da se i na području našega grada primjene takove mjere? Neosporno one bi bile korisne, ali bi njihova primjena naišla još danas na mjestimično negodovanje i otpor, zbog čega se provedba ove odluke vjerojatno ne bi mogla u potpunosti ostvariti. Radi toga bi, za naše prilike, možda bilo uspješnije individualno rješavati pojedine molbe, polazeći od stanovišta da se držanje koza dozvoli tamo, gdje u prilog govore imovne prilike i gdje ne postoji bojazan da će se koze pustiti na pašu u neposrednoj blizini grada. Da se i ovdje stvori neko ograničenje, trebalo bi za svaku kozu odrediti izvjestan novčani iznos u vidu takse, koji bi vlasnik bio dužan platiti gradskoj općini za određeni period vremena.

Donošenje same odluke o ograničenju držanja koza samo je mrtvo slovo ukoliko se po istoj ne budu primjenjivale određene sankcije. I prva takova odluka pružala je garancije da se

koze ne će vidjeti u neposrednoj blizini grada. Međutim, ne može se tvrditi da je to baš bilo tako. Na širem području Subićevca ili u neposrednoj blizini kuća u Crnici još se uvijek može naći koza da slobodno pase ili da je vezana, ostavljena bez čuvara.

Sve padine iznad grada prije ili poslije treba posumiti. To posumljenje trebalo bi poduzeti što prije, jer je zato već krajnje vrijeme. Nadležni bi trebali povesti široku akciju, da se ukaze vlasnicima zemljišta na tim područjima, na korisnost i potrebu posumljenja. Ali, ma kako uspješna bila ta akcija ona ne će uroditi plodom, ako se navrijeme i uspješno ne riješi pitanje koza, pitanje čuvara ovih područja i uzgoja mlade tek zasade šume. Ne možemo kazati da mnoga područja već nisu bila pošumljena, pa i po nekoliko puta, ali od tih sadnica danas nema ni traga, jer pretvorone nijesu bila riješena ova pitanja.

Problemom pošumljivanja užeg gradskog područja nadležni bi se trebali ozbiljnije zainteresirati. Položaj našega grada traži šumu u njegovoj pozadini, koja bi zamijenila sadašnju golet i kamenjar, simbol nekulture i poljoprivre. zaostalosti. Odluka o zabrani držanja koza jedna je od preventivnih mjera i treba je pozdraviti, ali ta odluka treba biti provadana u život, i ne ostati samo slovo na papiru.

Br.

Ustaničko selo Bilice

Do 1941. godine malo je tko i znao za selo Bilice, do toliko da su njegovi mještani bili vrijedni domaćini, čija se je vrijednost osobito manifestirala u krčenju golog kamena, zasadi vanjem po nekoliko čokota loze i ostalog južnog voća u manjim količinama. Uz taj mukotrpan život predratni Biličani bio je primoran da se pojavljuje i kao sezonski radnik, uz neobičnu nisku dnevnicu.

Taj rad bio je vezan uz dugo pješaćenje koje je dnevno trajalo i po deset do dvanaest kilometara. Tu žrtvu morao je Biličanin podnositi, jer su mu rashodi uvijek bili veći od prihoda. Imao je i takvih rashoda koji mu praktično nisu donosili nikakve koristi: godišnja naplata župskom uredu, zatim bratovštini Gospe od Pomišalja čiji je iznos dosizao i do 200 dinara. Drugim riječima od tog siromašnog Biličanina kao i od svakog drugog seljaka svatko je nešto

tražio, a nitko mu nije davao ništa. Jedino aktivnim učesćem u NOB-i Biličanima je u punoj mjeri priznat njihov rad i oni danas žive kudikamo bolje no što su ikad živjeli.

Eto o takvim Bilicama i njihovim ljudima, a uz proslavu 10-godišnjice VIII. korpusa NOVJ, želim posvetiti nekoliko redaka.

Ne će biti ni neskromno a niti pretjerano ako utvrdimo da su Bilice, svojim geografskim položajem tik uz Šibenik i glavnu komunikaciju, gdje je u toku rata bio jedan od najjačih talijanskih garnizona u Dalmaciji, igrali i faktički odigrale jednu slavnu ulogu u općoj borbi našeg naroda protiv okupatora i domaćih izdajnika. Bilice su bile glavna veza između naših snaga, koje su se borile na prostoru Zaton—Vodice—Biograd n/m te granica Like i Dalmacije s jedne i desno od cestovne komunikacije Šibenik—Knin s druge strane. Gotovo svaki peti Biličanin

Tijesno u Narodnooslobodilačkoj borbi

Period Narodno-oslobodilačke borbe je period najtežih dana, ali ujedno i najslavnijih. Borba protiv okupatora i njihovih pomagača bio je glavni i osnovni zahtjev svakog poštenog rodoljuba. Takvo jedinstvo stvoreno u borbi protiv okupatora ulijevalo je strah u kosti nekolicini izdajnika u mjestu. Takvo jedinstvo omogućilo je da se i pored dnevnih, sedmičnih, pa i mjesečnih bitaka čitavog mjesta održi neprekidna i stalna veza s partizanima, da se sakupi znatan dio municije, hrane, obuče i odjeće, da svaki dan sve veći broj boraca odiazi u NOV, a da okupator o tome nikad nista nije saznao.

1942. godine talijanski fašisti su povelj raciju na području Tijesno—Pirovac—Stankovci—Vodice—Zaton u cilju uništenja Primorske čete, na čijem se čelu nalazio ponosan i hrabar komandant Drago Zivković. Dok talijanske bande lutaju po našim brdima, Drago sa nekoliko desetaka svojih drugova smješten je u sigurnim kućama naših mještana u Tijesnom. Stotine talijanskih fašista neprestano krstare po mjeslu, često upadaju u kuće, ali se ipak nitko ne ustručava primiti borce u kuću. Naprotiv, bilo je mnogo ljudi koji su govorili: »Zašto Dragu i ostale drugove ne dovedete u moju kuću.« Svatko od naših mještana spreman je da žrtvuje sebe, obi-

tejl i kuću, kako bi spasili drugove borce.

Fašistički su banditi drugog dana svoje ofenzive počeli širiti glasine da je uništena Primorska četa na čelu sa svojim komandantom Dragom Zivkovićem. Oni su se sad mirno povlačili u svoje garnizone, ali ta ista četa i isti komandant u povlačenju uništavaju bandite. Od tada četa zadaje sve veći strah neprijatelju i njegove daljnje akcije bile su osuđene na propast.

U VII. neprijateljskoj ofenzivi, oko 70 ranjenih drugova smješteno je u bunker logora Dubrava kod Tijesnog. Ofenziva je još trajala, omladina Tijesnog, Vodica i Tribunja probila se iz svojih mjesta pod vrlo teškim uslovima, donijevši iznemoglim i gladnim borcima hranu, a u toku noći ta ista omladina prebacila je ranjene drugove na obalu »Kamena«, odakle su ih jezerski ribarski brodovi prebacili na Zirje (tada oslobođen otok).

Tijesno, koje broji oko 1.600 stanovnika, uputilo je u NOV 327 boraca. 1941. god. otišla sa 4, 1942. 27, 1943. 146, 1944. 115 i 1945. godine 35, od kojih je 81 položio svoje živote za oslobođenje zemlje. Tako je Tijesno u periodu NOB-e dalo svoj ogromnan udio u oslobođenju zemlje od fašističkog okupatora.

Roko Frkić

Stvaranje prvog Okružnog Narodnooslobodilačkog odbora Šibenik

(Nastavak s 1. strane)
viši organ vlasti na području okruga.

Osnan se pristupilo i osnivanju raznih povjerenstava kao, na primjer, za unutrašnje poslove, prosvjetu, zdravstveno-socijalnu zaštitu, komunalne poslove, otkup i t. d.

Okružni NOO odigrao je u ono vrijeme veoma značajnu ulogu. Vršio je, na primjer, propagandu i agitaciju za Narodnooslobodilački pokret, popunjavao je jedinice sa novim borcima, vodio brigu za opskrbu pučanstva, prebacivao hranu iz plodnih područja u ona koja su stradala u ratu. Posebno značajnu ulogu je odigrao u opskrbljivanju naših borbenih jedinica.

Pored toga, od neobične važnosti je bilo djelovanje Okružnog NOO-a na produbljivanju i jačanju bratstva i jedinstva.

Između ostalog, odbor je odigrao krupnu ulogu u prebacivanju sa Visa hrane i oružja za XIX. i XX. diviziju. Organizacija tog prebačaja vršena je u zajednici s Komandom područja. Nadalje, odbor je vodio stalnu brigu oko organiziranja zbjega. Računa se da je sa područja

Okružnog NOO-a prebačeno u zbjeg oko 2000 staraca, žena i djece, a sa teritorija Like prebačeno ih je oko 900. Razumljivo je, da se ne bi mogao ni zamisliti rad na organizaciji zbjega bez pomoći naših jedinica koje su vršile osiguranje.

Odbor se u to vrijeme nije ograničio samo na tajrad, naprotiv, vodila se brigaa oko proširenja prosvjete i kulture na oslobođenom teritoriju. Tako su u to vrijeme otvarane škole, a formirana je i okružna diletantska grupa.

Značajno je istaknuti da je u uslovima rata Okružni NOO vršio stvarnu vlast na svom području i ne samo to, sam narod je taj odbor smatrao za svoju najvišu vlast na okrugu. Naši ljudi obračali su se NOO-u u raznim pitanjima, a naročito su se obračali za dozvole i propusnice koje su našim ljudima s okupiranog područja služile za povezivanje s oslobodilačkim odborima i vojnim jedinicama na oslobođenom teritoriju.

Nema sumnje da je i Okružni NOO s ovakvim djelovanjem u punoj mjeri pridonio rušenju stare, reakcionarne i protunarodne vlasti na svom području.

Josipa, donoseći i odnoseći poštu. Velik broj Biličanki nahranilo je oskudnim razovima kruhom partizane koji su tuda prolazili, liječili bolesne i previjali ranjene borce. Preko Bilica prošle se brigade narodnih osvetnika, prošli su delegati sa historijskih zasjedanja AVNOJ-a i ZAVNOH-a. Preko ovog sela otišlo je u zbjeg oko hiljada i dvije stotine djece i starijih ljudi. Čak su i saveznički piloti, čiji su avioni bili oštećeni, preko Bilica upućivani u svoje komande. Pored 173 boraca koji su učestvovali u IV. crnogorskoj proleterskoj brigadi, više od stotine Biličana bilo se u sastavu jedinic VIII. korpusa NOVJ.

Danas poslije deset godina od osnivanja VIII. korpusa Biličani se rado sjećaju tih slavnih dana a posebno zato, što je baš taj VIII. korpus, htijući im se odužiti za zasluge učinjene u toku NOB, uništio u njihovom selu posljednje njemačke ostatke.

JESTRE

Oružane akcije I. primorske čete

Prva primorska četa, koja je vršila akcije na teritoriju Sjeverne Dalmacije, zadavala je okupatoru veliku brigu. Naši borci napadali su neprijatelja neumorno i po danu i po noći i zbog toga je on bio prisiljen da mijenja dosadašnju taktiku. Tako pristupa mobiliranju kolektivaca i onih lica, koja nisu naklonjena Narodno-oslobodilačkom pokretu, naoružava ih i formira jedinice pod nazivom »antikomunistička banda«. Dvije ovakove jedinice izv. novigradsku i lišansku »antikomunističku bandu« okupatoru prebacuje na zatonski teren s namjerom da zajedničkim snagama napadnu i unište partizane, koji su se nalazili na području Sjeverne Dalmacije. Talijani su 7. srpnja 1942. g. u zajednici sa spomenutom bandom krenuli u napad i to u dva pravca radi opkoljavanja I. primorske čete. Naši borci su, međutim, navrijeme saznali namjeru neprijatelja kao i jačinu njegovih snaga. Zahvaljujući upravo tim podacima, naši borci su pravovremeno zaposjeli položaj na pravcima, nastupanja neprijatelja. Talijani i banda sačekani su na blisku odstojanje a zatim su opasni žestokom vatrom iz pušaka i puškomitraljeza. Skupa s banditima Talijani su se dali u bjegstvo u pravcu Zaton, ostavivši 13 mrtvih. Sest bandita je bilo zarobljeno.

U ovoj akciji četa nije imala gubitaka. Nakon ove i niz drugih manjih oružanih akcija Primorske čete, sve veći broj naše omladine napušta svoje domove, kreće u partizane, svrstavajući se u borbene redove naših jedinica. Okupator u svojoj nemoći vrši pritisak na mirno stanovništvo. Učestala su strijeljanja, a pored toga, odvodi narod u internaciju.

Iako je neprijatelj pojačao svoje garnizone, on nije uspio da osigura opskrbljivanje svojih garnizona kopnenim putem. Zbog toga je htio to postići morskim putem. Međutim, naši borci su mu i na moru nanosili teške gubitke.

Drugom polovinom srpnja izvršen je prvi napad na brod koji je održavao prugu Šibenik—Zaton—Skradin. Sa tom prugom on je ujedno vršio opskrbljivanje garnizona u Skradinu. Naši borci postavili su zasjedu na rtu sv. Josip i to sa obje strane kanala rijeke Krke. Pored zasjede na kopnu stajao je u pripravnosti mali drveni čamac sa posadom koja je bila spremna da po izvršenom napadu sa kopna napravi juriš na brod.

Kad se brod približio mjestu zasjede na nj je otvorena žestoka vatra i tom prilikom je ranjen komandant i motorist. Nekoliko civilnih lica prebačeno je na kopno, a zatim je brod potopljen.

Ova akcija je vrlo pozitivno odjeknula u selima šibenskog kotara. Ona je pokazala narodu da se neprijatelja može uspješno uništavati ne samo na kopnu nego i na moru.

Kad su Talijani doživjeli niz teških napada na svoje brodove, onda se nisu više osjećali sigurni ni na moru. Fašisti poduzimaju sve kako bi uništili I. primorsku četu, koja već u mjesecu srpnju broji stotinu dobro naoružanih i prekaljenih boraca. Neprijatelj nastoji da preko špijuna sazna, gdje se četa nalazi na logorovanju što mu i polazi za rukom. Oni na brzinu grupiraju jake snage u svojim ganizonima, tako na primjer, u Zatonu 500 Talijana i 500 četnika, u Vodicama oko 800 Talijana, Tribunju 400, Tijesnome 500, Pirovcu 500 i u Stankovcima 600.

Četa se nalazila na logorovanju u Sopnju. Saznavši od naroda za snage neprijatelja, komandir čete nareduje da jedan vod pod vodstvom Jose Grubelića napravi zasjedu na Makirini u neposrednoj blizini raskrsnice Tijesno—Pirovac. Drugi vod pod vodstvom komandira čete postavlja zasjedu na raskrsnici Vodice—Zaton—Gacelezi s namjerom da napadne četnike. Treći vod imao je zadatak da osigura logor i civile koji su izbjegli od svojih kuća.

Ranim jutrom prvi i drugi vod, koji su krenuli na zadatak, naišli su na jake neprijateljske snage, te su bili primorani da odstupe u pravcu Sopnja, gdje su na brzinu zaposjeli položaje. Primjećena je i velika kolona kamiona koja je dolazila iz pravca Benkovca. Četa je na Sopnju bila opkoljena. Borcima je bila potpuno jasna situacija. Oni su znali da se jedino s dobrom obranom i efikasnim protunapadima može spasiti kako jedinica tako i djeca, žene i starci koji su se nalazili s našim borcima.

Neprijatelj je nakon snažne artiljerijske i minobacačke pripreme izvršio juriš, koji je za nj bio porazan. Naši borci su dovolili napadačima da se približe na jedno 50 metara odstojanja, da ih nakon toga obaspu ubitačnom vatrom. I niz drugih fašističkih napada završili su se s neuspjehom. Borci Primorske čete hladnokrvno su ih odbijali i uništavali. U ovoj borbi, pored ostalih, naročito su se istakli puškomitraljesci Mile Bosna i Mile Skračić.

Pod zaštitom vatre uspjelo se izvući iz obruča oko dvije stotine golorukih staraca, žena i djece. Taj uspjeh oduševio je borce koji su još snažnije nastavili uništavati mrse fašiste.

U jeku te neravne borbe prvi vod pod neposrednom komandom komandira čete, a nakon brižne pripreme, uspije da probije obruč. Za prvim se probija i treći vod, dok drugi drži odstupnicu. Nakon toga nastaje organizirano povlačenje u pravcu Vranskog jezera.

Potrebno je istaknuti herojsko držanje teško ranjenih drugova koji su se do posljednjeg daha borili protiv fašističkih zvijeri i time olakšali povlačenje ostalim drugovima.

U ovoj teškoj borbi četa je izgubila četiri druga, a dva su ranjena, dok je od djece, žena i staraca poginulo dvadeset. Neprijatelj je, međutim, imao 240 mrtvih i veći broj ranjenih.

Nekoliko dana nakon ove najjače ofenzive na teritoriju Sjeverne Dalmacije a do tada i najveće borbe u tom kraju, narod se probija kroz žice, noseći hranu svojim hrabrim borcima. Mnogi, pak, omladinci i ostali koji su došli da posjete svoje drugove, ostali su da pomognu uništavanje okupatora.

Važno je napomenuti da je prilikom formiranja I. primorske čete istovremeno organizirana i ekipa minera koja je imala zadatak da izvlači morske mine radi dobivanja eksploziva. On se upotrebljavao za rušenje mostova i drugih objekata kojima se služio okupator.

Minerska ekipa, iako sa primitivnim sredstvima u malenom ribarskom čamcu, uspješno je izvršavala svoj značajan zadatak.

Navedene kao i niz drugih oružanih akcija prekalila je borce i komandni kadar I. primorske čete, koji su svoja bogata iskustva i borbene sposobnosti uspješno prenosili na kasnije formiran I. primorski bataljon.

ZAPAŽANJA I PRIJEDLOZI

NESAVJESNOST

8. ov. mj. u poslijepodnevnom pričinjenu štetu; da li nesrećnicima imaju pravo tražiti naknadu za pretrpljeni strah i bolove; kako će reagirati Zavod za socijalno osiguranje obzirom na botničke uroscove i t. d.

Stevo Pečaver

Na adresu šotera

U Vasem broju od 15. o. mj. objavljen je članak o nepravilnom postupku naših šotera i konduktera na pruzi Šibenik—Kistanje. Radnički savjet poduzeća ispitao je stvar i daje sljedeću ispravku.

Točno je da naši šoferi i kondukteri na toj pruzi čine razne prekršaje, ali podaci iznijeti pod potpisom L. ne odgovaraju istini, jer su se odvijali pod drugačijim okolnostima, što smo utvrdili iz izjave putnika koji su se toga dana nalazili u autobusu. Isto tako i izjava gostioničarke iz Đevrsaka je suprotna onoj koja je objavljena pod pomenutim potpisom.

Napominjeno da radnički savjet nastoji da izmijeni ponašanje konduktera prema putnicima.

Upravni odbor Gradskog auto-transportnog poduzeća

Ponovo o čistoći

U nekoliko dana da je zavlada strahovita sparina. Kod

»Zlarinski matičar«

U šibenskom listu broj 18 od 15. srpnja 1953. g. objavljen je članak pod naslovom »Zlarinski matičar« sa potpisom Ante Alića postanskog službenika iz Zirja. U članku imenovani kritizira rukovodioce Općinskog narodnog odbora, što se matičar, pored svoje dužnosti, upotrebljava na izvršenje naplate poreza u općini.

Sa iznesenom kritikom mi se u cijelosti slažem. Međutim, obzirom na važnost naplate poreza za našu privredu i situacije koja vlada u vezi naplate poreza na našem kotaru, a k tome i na općini Zlarin, općinsko rukovodstvo bilo je prisiljeno da i matičara uputi na teren radi ubrzanja naplate poreza.

Iz Općinskog NO-a Zlarin

Nesavjestan službenik

Opće je poznato da Pilana i tvornica sanduka Šibenik raspolaže jelovim pilanskim otpacima, a koje povremeno i prodaje građanstvu za loženje. U dobroj namjeri, da se osigura (barem donekle) »Doma staraca« u Šibeniku s ovim jelovima otpacima, uprava Pilane je povremeno pozivala upravu »Doma staraca« da predigne izvjesne količine predmetnih drva za loženje, a koje bi davala bez ikakove naplate.

Tako je uprava Pilane i tvornice sanduka dana 10. VII. ove godine pozvala upraviteljicu »Doma staraca« Mariju Belamarić da ovaj put može predignuti veće količine jelovih otpadaka za njihove potrebe.

Međutim, Nikola Deković, ekonom »Doma staraca« iskoristio je ovu dobru priliku predizanja

drva za dom, pa nije bio lijen i sebe opskrbiti s drvima, koja su bila namjenjena domu. Naime, taj isti dan popodne oko 15 sati, koristeći osoblje »Doma staraca«, utovarilo je jedna kola drva i to u tolikim količinama, da možemo bez pretjerivanja kazati, da su bila dva normalna kola. Drva je iskrcao kod bivše prodavaonice pokućstva Stjepana Karkovića (u gradu), a to su sigurno opazili i mnogi naši građani, koji u to vrijeme nisu mogli prolaziti, jer je ova ulica kao i susjedne, bila zakrčena drvima.

Primjera radi ovo iznašamo, a koje može poslužiti kao opomena nesavjesnom službeniku.

Pilana i tvornica sanduka
Uprava
Šibenik

OBA VIJEST

POZIVAMO KORISNIKE

POTROŠACKOG ZAJMA

BIVŠE GRADSKO ŠTEDIONICE, KOMUNALNE BANKE,

KAO I OVE FILIJALE,

KOJI SU U POTPUNOSTI

PODMIRILI DUGOVANJE

PO OVOME ZAJMU DA IZ-

VOLE DOĆI RADI PRIJEMA

MJENICE NA ŠALTER Br. 1

U OVU FILIJALU.

NARODNA BANKA FNRJ

Filijala ŠIBENIK

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

Povodom revizije penzija

Kako neki stižu pravo na penziju

Zivotno je pravilno da se svaka prijevara prije ili kasnije otkrije, pa ipak ima građana koji misle drugačije. Iako su se na stotine primjera uvjerili u gornju istinu, ovi rade obratno i misle da je moguće prevariti zajednicu bez opasnosti posljedica koje neminovno mora da slijede.

Reviziju dokumentacije uživalaca penzija tek je u toku. Možda su revidirani dokumenti dvije-tri desetine uživalaca, pa ipak iznijet ćemo neke rezultate koji interesiraju zajednicu, da bi se raskrinkale neke pojave, koje su se ugnjezdile, zahvaljujući nebudnosti naših mještana i nekom čudnom shvaćanju pojedinaca, kada se radi o sticanju prava iz socijalnog osiguranja.

Gramzivost je pojedinaca tolika da ne prezaju ni za prevarama, da bi se domogli nekog prava, koje bi im priuštilo materijalnih koristi. Ipak se postavlja pitanje, kako dugo ovakovi ljudi misle nekažnjeno i neodgovorno koristiti fondove, koji pripadaju onima koji su svojim radom to stekli. Širina našeg socijalnog osiguranja omogućava ovima da putem prijave, izjavama krivih svjedoka steknu neko pravo koje im ne pripada. Zapravo se na zloupotrebama vide razmjeri naše socijalne zaštite, koji upozoruju javnost na potrebu daleko veće budnosti.

Počeli smo sa dva najkarakterističnija slučaja. Ljubo Manojlović naš građanin obrtnik od 1922. godine, stekao je tako pravo na penziju u iznosu od 5.600 Din. Ali kako, možda su ne neki pitali, pa ipak šutjeli. Tek je revizija otkrila istinu. Svjedoci Milan Relja pk. Mate i Mihajlo Dedić pok. Todora svjedočili su, da je on radio od 1919. pa sve do 1932. kao voštarski radnik kod firme Inchiostri. Oni su znali da lažu, znali su možda i za posljedice krive izjave, ali su svjedočili, jer su to smatrali »uslugom« svojem prijatelju i poznaniku. Drugi su svjedoci i to Antonijeta Brkić tvrdili da je potom radio kod drugog poslodavca, iako su znali vrlo dobro da je to nemoguće, jer je to stari svima poznat šibenski obrtnik. Prijeara je izišla na vidjelo, nepripadna mirovina morat će se povratiti, a to za tri godine iznosi preko 200.000. Ovo će vući za sobom i krivičnu odgovornost svih učesnika. Treba li jasniji primjer koliko je zajednica oštećena, a sve nekim tolerantnim shvaćanjem, kao da su fondovi socijalnog osiguranja neke osobe izvan našeg života.

Petar Juras, radnik zidar htio je da »dokaže« da je od 1920. do oslobođenja bio gotovo neprekidno u radnom odnosu. Našao je svjedoke, možda čak i bezazlene kolege Krstu Trivu i Jakova Grubišića. Ovi su svjedočili, navadali točno datume zaposlenja, imena poslodavaca i druge pojedinosti. Kada su poslije deset dana ponovno sazvani, potpisali su u zapisnik, da su prve izjave dali pod utjecajem pomenutog prijatelja i izjavili da se ne sjećaju ranije iznijetih podataka. Mreža se brzo rasplela. Pere Juras priznao je da su i on i njegovi svjedoci lagali, jer je priložio svoju staru radnu knjižicu, u kojoj su bila unijeta sva zaposlenja, ali dakako ne u trajanju od 24 već ukupno 6 godina, i tako je ostavio svjedoke na cijedilu, da snose posljedice nečega što su smatrali »uslugom« kolegi, ne shvaćajući da štete sebi i čitavoj zajednici.

Mate Arambašić iz Perkovića stekao je također pravo na penziju prijevarom. A kako — pokazat će ova priča, koja će možda izgledati nevjerovatnom, ali istinitom. Pomenuti je radio neprekidno 16 godina na željeznici, dvije godine u rudniku boksita, pa je čak bio hapšen zbog sa-

radnje sa NOP-om početkom 1944. i dakako to mu je priznato u dvostrukom trajanju. Našao je i svjedoke: Matu Eleza pok. Ivana i Antu Eleza pok. Luke iz Sedramića za rad u rudniku, Jakova Vranjića Matina i Matu Vranjića pok. Ante za NOP i tako redom, te stekao pravo, kojeg će sada ispaštati i novac vraćati. Međutim sve ovo nije istina, jer isti nije bio ni jedan dan u pomenutim rudnicima, željeznici radio 3—4 godine, a bio uz to simpatizerom ustaša.

Za danas ne ćemo dalje iznašati, jer je dosadnja revizija kod tridesetak predmeta pokazala ozbiljnost ovog problema i nametnula našoj lokalnoj zajednici da pomognu nastojanja onih kojima je samo jedan cilj; — da uklone svaku zloupotrebu na štetu ljudi koji su pripadali rad-

ničkoj klasi i onih koji danas rade, jer je socijalna zaštita putem socijalnog osiguranja velika tekovina naše Revolucije, a njena širina nije da bi razni nesavjesni građani zloupotrebjavali, već da svakodnevno pruži svu zaštitu ljudima koji grade naše društvo.

Ujedno ovo par primjera pokazuje i na jednu našu ljudsku slabost. Vjerojatno većina onih koji svjedoče i daju krive izjave ne čine to zbog namjera svijesnog vršenja prijave, već iz onog našeg shvaćanja da mu pomogne, »pa sjećam se da je radio, te ako nešto i dodam, nije na štetu nikome«, »zašto ne bi i on dobio penziju«, te zbog ovog ili onoga, a ima ih — dakako u malenome broju — onih koji to rade i smatraju svjedočenje unosnom profesijom.

V—o

ŠIBENIK kroz tjedan

Kinematografi

TESLA: premijera domaćeg umjetničkog filma — NEVJERA — Dodatak: Filmske novosti br. 26. (od 29. VII.—3. VIII.) Premijera američkog filma u prirodnim bojama — VELIKI CARUSO — Dodatak: Filmske novosti br. 27.

SLOBODA: američki film u prirodnim bojama — NEPTUNOVA KCI — Dodatak: Mjesečnik JNA br. 23, (29.—30. VII.) Premijera japanskog filma — RACHOMON — Dodatak: Istarski puti. (31. VII. do 4. VIII.)

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. narodna ljekarna — ulica Borisa Kidriča.

iz matičnog ureda

ROĐENI

Ante, sin Ante i Suzane Eogavčić, Anica, kći Stipe i Ane Matura; Erenka, kći Ilije i Josipe Bolanča; Lada, kći Andrije i Sonje Tambača; Stanko, sin Zdravka i Smiljane Pešić; Leo, sin Eugenija i Anke-Sonje Pariša; Dunja, kći Jose i Amalije Crljen; Jadranka, kći Ante i Vinke Jelić; Radovan, sin Slavka i Zorke Škaro; Tomislav, sin Jure i Jurke Pezer; Zeljko, sin Sime i Vjerke Dukić; Anka, kći Josipa i Matije Beader i Zeljka, kći Ante i Marije Luketa.

VJENČANI

Kronja Dane, privredni poslovođa — Batinica Jasna, domaćica; Cvetković Najden, materijalni referent — Stamenković Nevenka, domaćica; Jurin Spiro, bolničar — Skorić Svetinka, pomoćna kuharica i Guberina Paško, poljoprivrednik — Baljkas Bogoslava, krojačica.

UMRLI

Nedoklan Slavka Matina, stara 6 mj.; Jurić Joso pok. Ante, star 41 godinu; Pavišić Marjan Milivoja, star 1 mj.; Juran Stipe pok. Tome, star 47 god.; Tomić Ante Ivanov, star 2 mj.; Aničić Petar pok. Ive, star 45 god. i Deur Bore Josipov, star 2 mj.

Školski praznici

CRTICA

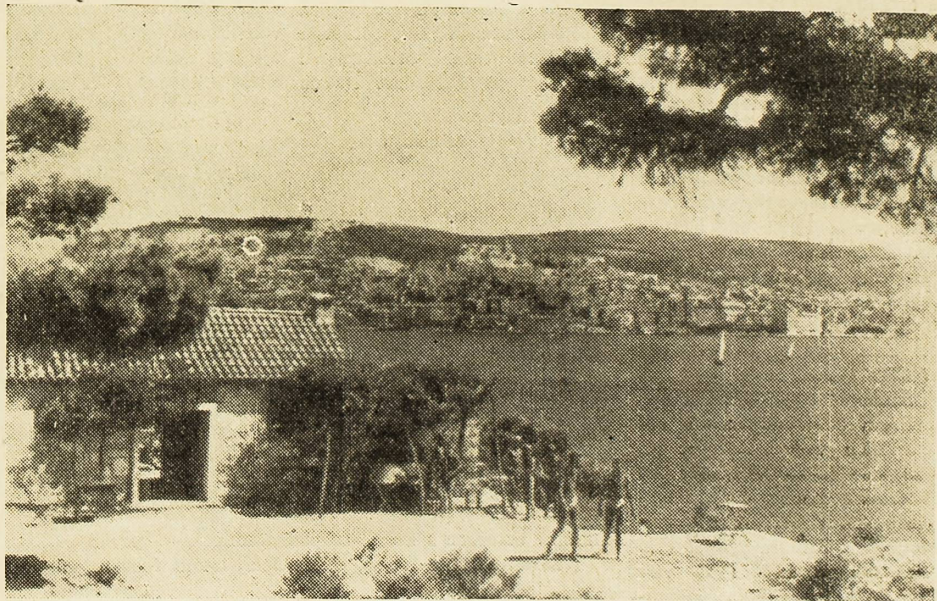
Neobični su osjećaji i strepnje s kojima daci dočekuju početak školskih praznika. Jedni bi htjeli da njihovu toplinu što prije osjete, dok je mali broj onih, koji bi željeli da se nikad ne pojave. Ovi posljednji započinju praznike već u proljeće, a kad osjete da »gori« pod nogama uhvate se knjige i brže bolje nastoje da nadoknade ono što su prije izgubili. Oni pak sa dvije ili više nedovoljnih imaju na sreću i ljetne praznike.

Ali radosni, odnosno žalosni lipanj već je prošao. Školski praznici su u jeku. Omladina se zabavlja na sve strane. Pođe li do »Jadrije« ili »Martinske« naći će većinom školsku omladinu. Njihove misli sada su svemu bliže nego školi. A i zašto bi dozivali školu, kada će i onako ona njih pozvati tako brzo, tako neprimjetno

kao da praznika nije ni bilo. Topli i sparni dani vuku gotovo svu omladinu na kupališta, gdje se ona na sve moguće načine zabavlja i zaboravlja na školske brige. Jedni nalaze razonodu u dobroj i poučnoj knjizi, drugi se igraju loptom, treći uživaju u vodi i t. d. I tako u igri neprimjetno prođe dan. Pri sumraku ponovno smo u gradu. Razmišljamo kuda ćemo . . . Film nije tako dobar . . . Onda slijedi šetnja, najčešće obalom gdje se izmjenjuju događaji iz proteklog dana.

Tako prolaze praznični dani u rodnom gradu. Oni će konačno i proći i ustupiti mjesto ponovnom pripremanju za novu školsku godinu. Svježi i odmoreni lako će prionuti uz posao, uzeti knjigu u ruke i učenjem usvajati novo znanje.

B. K.

KUPALIŠTE NA MARTINSKOJ

Pažnja!

Kotarski savez poljoprivrednih zadruga s.o.j. u Šibeniku i Uslužno trgovačko poduzeće Kot. saveza poljop. druga s.o.j. u Šibeniku danom 1. kolovoza fuziraju se u novoosnovano poduzeće sa naslovom

Kotarski zadružni poslovni savez s.o.j. u Šibeniku

Sva prava i sve obaveze bivših fuziranih poduzeća prelaze na novoosnovani Kotarski zadružni poslovni savez, te se za sve poslove od dana 1. VIII. t. g. treba obraćati na ovoga.

Tek. račun kod Narodne banke u Šibeniku broj 531—T—224.

Telefon: Uprava i robni odio br. 247, knjigovodstvo br. 488.

Za Kotarski savez poljop. zadruga u Šibeniku i Uslužno trg. poduzeće Kot. saveza polj. zadruga u Šibeniku.

Kotarski zadružni poslovni savez u Šibeniku

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Šibenik

Uredništvo, štamparsko poduzeće »Štampa«

Glavni

i odgovorni urednik

NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531—T—292

Rukopisi se ne vraćaju.

Pretplata za tri mjeseca Din.

84.—, za pola godine Din. 168.—,

za godinu Din. 336.—.

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

Na VIII. državnom veslačkom prvenstvu u Šibeniku

»Mornar« iz Splita trostruki prvak

Oba dana natjecanja nastopilo 25 društava sa 370 veslača - Ponovna afirmacija veslačkog kluba „KKK“ - Oštra borba u četvercu bez kormilara - Uspjeh veslača iz Pule, Karlovca i Zadra - „DANUBIUS“ iz Novog Sada prvak u kategoriji žena

U subotu 25. VII. o. g. ujutro svečanom defilejom, u kojem je sudjelovalo preko 90 čamaca, otpočela su veslačka natjecanja za prvenstvo FNR Jugoslavije za 1953. godinu. U okviru ovog natjecanja proslavljena je ujedno i 30-godišnjica Veslačkog saveza Jugoslavije. Oba dana posmatralo je preko 8000 gledalaca. Ovogodišnje veslačko prvenstvo bilo je po broju veslača, čamaca i klubova najveće do sada održano natjecanje u našoj zemlji.

Najviše uspjeha imao je splitski »Mornar« koji je u ukupnom plasmanu osvojio prva mjesta u saveznom razredu. I. razredu i

priljučna nerovoza, tako da su često pojedini čamci po nekoliko puta prelazili iz jedne staze u drugu. Tom prilikom bio je diskvalificiran čamac »Dinamo« iz Pančeva. U ovoj disciplini pobijedila je »Mladost« (Zagreb) ispred karlovačke Korane, »Crvene zvezde« i »Primorca« iz Kotora. U tri četveraca s kormilarom za žene potrebno je istaknuti veliko zalaganje ekipe iz Zadra, koja je, usprkos kvara na sjedalu, postavila trku do cilja.

Nedjeljnom natjecanju u kategorijama za podmladak, žene i savezni razred prisustvovalo je preko 6000 gledalaca. Stotine ča-

maca poredanih uz stazu i prepune tribine pružale su veličanstvenu sliku. Osobito veliko zanimanje vladalo je za trke saveznog razreda. U prvom redu postavljalo se pitanje da li će se olimpijskom četvercu »Gusara« iz Splita uspjehi rehabilitirati za neuspjeh postignute na Bledu i hoće li »Krkina« četverac s kormilarom zadržati i dalje naslov najboljeg u zemlji.

U prvom natjecanju s kormilarom nastupila su četiri čamca i to šibenske »Kрке«, »Crvene zvezde«, splitskog »Mornara« i »Studenta« iz Beograda. Nakon što prvi start nije uspio, trka je ponovljena i čamac »Kрке« sa 36 zaveslaja u minuti osigurava prednost od jedne dužine ispred »Crvene zvezde« i »Studenta« iz Beograda, dok je »Mornar« zaostao. Međutim, na nekih 450 metara od starta čamac »Studenta« prelazi u stazu »Mornara« i glavni sudac obustavlja trku, diskvalificirajući ekipu »Studenta«. Tako se i po treći put pošlo sa starta i »Kрке« ponovno preuzima vodstvo, koje zadržava do kraja, prošavši kroz cilj za čitavu dužinu ispred ekipa »Crvene zvezde« i splitskog »Mornara«. U dvojicama sa i bez kormilara beogradska »Crvena zvezda« predstavila se kao najbolja ekipa. Osobito se ogorčena borba vodila u dvojcu sa kormilarom između »Crvene zvezde« i splitskog »Gusara«, koji je sve do 1900 metara bio na vodstvu. Posljednji metri odlučili su po-

bi jednika »Crvena zvezda« je u krasnom timu ne samo izjednačila razliku nego čak i povećala, prošavši kroz cilj u veoma dobrom vremenu. U tri samaca Perica Vlasic ponovno se istakao izvanrednom vožnjom, snažnim i dugim zaveslajima. Narocito je bio odličan u timu, ostavivši iza sebe Garica (Danubius) i Petrovečkog za 5-6 dužina. U toku utrke Vlasic nije imao opasnost takmice ni u jednom od pomenute dvojice. Zato je borba za drugo mjesto bila neobično interesantna. Mladi veslač iz Novog Sada Garic uspio je osvojiti drugo mjesto ispred starog i poznatog reprezentativca Petrovečkog.

S velikim nestrpljenjem očekivao se nastup splitskog Gusara — olimpijskog pobjednika iz Helsinkija. Čim se pošlo sa starta »Gusar« i »Kрке« čijim je mišicima ovo bio drugi nastup, naglo se izdvajaju od ostalih i borba za prvo mjesto vodi se između ove dvojice. Međutim, na polovini staze »Kрке« je počela voziti dosta ležerno tako, da na drugo mjesto izbija »Mladost« iz Zagreba, dok »Mornarev« čamac nešto zaostaje. Kada je svatko očekivao da će »Mladost« ugroziti »Gusarev« čamac, dolazi oajednom do preokreta. Naime, 750 pred ciljem uslijed kvara na trećem veslu ekipe »Mladosti«, »Kрке« pojačava broj zaveslaja, smanjuje sve više razliku i naglo se približava »Gusarevom« čamcu, koji tek za četvrt dužine vodi. Pred samim ciljem borba se zaoštava i »Gusar« ipak za nešto manje od pola dužine prolazi kroz cilj.

U dubl skulu ekipa »Mornara« premoćno pobjeđuje. U posljednjoj trci današnjeg takmičenja startali su čamci »Crvene zvezde«, »Delise« iz izole i »Mornara«. Druga ekipa »Mornara« takmičila se izvan konkurencije. Pobjednik ovdje nije dolazio u pitanje, jer je ekipa »Mornara« na čitavoj sta-

zi bila u prednosti, koju je uspješno postići odmah u početku. Opašan takmac našim reprezentativcima bila je druga juniorska momčad »Mornara« koja je u velikom stilu za nešto manje od pola dužine iza »Mornara« stigla druga na cilj ispred »Delise« iz izole.

J. Jakovljević

Tehnički rezultati

PRVOG DANA NATJECANJA: Četverac slob. grad. s kormilarom za I. razred — 1. Viktorija (Pula) 7:33,2 (Perranić, Ritossa, Tonella, Milohanović-Krajzer i korm. Valle); 2. Crvena zvezda (Beograd) 7:39,2; 3. Student (Beograd) 7:39,7; 4. Mornar (Split) 7:45,6; 5. Krka (Šibenik) 7:49,8; 6. Savica (Ljubljana) 7:58,4.

Dubl. skul pr. grade za podmladak: 1. Savica (Ljubljana)

bez konkurencije (Radin, Gaberšček).

Dvojac bez kormilara za I. razred: 1. Sava (Zagreb) 8:15,9 (Smiljančić, Blažić); 2. Mornar (Split) 8:26,4; 3. Crvena zvezda (Beograd) 8:39,9.

Samac slob. grade za I. razred: 1. Crvena zvezda (Beograd) 8:08,5 (Korošec); 2. Danubius (Novi Sad) 8:12,6; 3. Mornar (Split) 8:31,8; 4. Mladost (Zagreb) 8:35,2; 5. Ikarus (Zemun) 9:32; 6. Neptun (Dubrovnik) 9:45,4.

Četverac s korm. pr. grade za podmladak: 1. Krka (Šibenik) 3:23,1 (Bujas, Aras, Gold, Gulin i korm. Bujas); 2. Korana (Karlovac) 3:24,4; 3. Viktorija (Pula) 3:31,6; 4. Ošjak (Velaluka) 3:35,6; 5. Bled (Bled) 3:42; 6. Sloboda (Zagreb) 3:43.

Dvojac s kormilarom slob. grade za I. razred: 1. Mornar (Split) bez konkurencije (Jurica, Roša, bez korm. Stipančević).

Četverac bez korm. slob. grade za I. razred: 1. Mornar (Split) 7:33,4 (Erak, Bojanović, Kukolj, Makjanić); 2. Lokomotiva (Zgb) 7:41,6.

Samac pr. grade za žene: 1. Mladost (Zgb) 4:40 (Neralić); 2. Korana (Karlovac) 4:43,5; 3. Crvena zvezda (Bgd) 4:43,6; 4. Primorac (Kotor) nije mjereno vrijeme.

Dubl. skul slob. grade za I. razred: 1. Dinamo (Pančeva) 8:01,1 (Andrić, Gerstner); 2. Crvena zvezda (Bgd) 8:21,1.

Četverac s korm. pr. grade za žene: 1. Danubius (Novi Sad) 3:58,9 (Glavardanov, Kurajić, Oravec, Isakov i korm. Vozarević); 2. Bled 4:02,2; 3. Lokomotiva (Zgb) 4:03,6; 4. Savica (Ljubljana) 4:08,5; 5. Jadran (Zadar) 4:22,5; 6. Mirna (Poreč) 4:33,1.

Osmerac slob. grade za I. razred: 1. Mornar (Split) 6:30 (Bilač, Stagljar, Mijatov, Zlodre, Litović, Kovačić, Ferić, Zenić i korm. Stipančević); 2. Student (Bgd) 6:54,5; 3. Vukovar 7:13,2.

DRUGOG DANA NATJECANJA: Četverac s korm. slob. grade za savezni razred — 1. Krka (Šibenik) 7:10,1 (Radečić, Despot, Zivković, Lambaša i korm. Bujas); 2. Crvena zvezda (Bgd) 7:16; 3. Mornar (Split) 7:29,8.

Osmerac slob. grade za podmladak: 1. Mornar (Split) 2:55,9; (Lušić, Srdelić, Jelinčić, Buljaović, Marasović, Ivanišević, Vlah, Janković i korm. Bego); 2. Gusar (Split) 2:59; 3. Jadran (Zadar) 3:02,1; 4. Ikarus (Zemun) 3:02,5; 5. Mladost (Zgb) 3:06,6; 6. Borac (Osijek) 3:10,2.

Dvojac bez korm. slob. grade za savezni razred: 1. Crvena zvezda (Bgd) 7:44,4 (Otačić, Petrović); 2. Mladost (Zgb) 7:49,2; 3. Gusar (Split) 7:52.

Samac slob. grade za savezni razred: 1. Mornar (Split) 7:46 (Vlašić); 2. Danubius (N. Sad) 7:56,5; 3. Crvena zvezda (Bgd) 8:01,2; 4. Mladost (Zgb) 8:25,6.

Dubl. skul pr. grade za žene: 1. Sloboda (Zgb) bez konkurencije (Burić, Zsund).

Dvojac s korm. slob. grade za savezni razred: 1. Crvena zvezda (Bgd) 8:26,4 (Stojanović, Borović i korm. Hubički); 2. Gusar (Split) 8:27; 3. Mladost (Zgb) 8:37,3.

Četverac bez korm. slob. grade za savezni razred: 1. Gusar (Split) 6:48,6 (Segvić, Trojanović, Valenta, Bonačić); 2. Krka (Šibenik) 6:51,2; 3. Mladost (Zgb) 6:59,4; 4. Mornar (Split) 7:19,2.

Samac pr. grade za podmladak: 1. Crvena zvezda (Bgd) 3:59,5 (Mart); 2. Ošjak (Velaluka) 4:06,2; 3. Ikarus (Zemun) 4:12; 4. Korana (Karlovac) 4:15; 5. Sloboda (Zgb) 4:21.

Dubl. skul slob. grade za savezni razred: 1. Mornar (Split) nije mjereno vrijeme (Vaci, Vlašić); 2. Dinamo (Pančeva); 3. Crvena zvezda (Bgd).

Osmerac slob. grade za savezni razred: 1. Mornar (Split) 6:22,7 (Marčapan, Joković, Krajičić, Čučka, ing. Zuppa, Biliškov, Marinović, Kozulčić i korm. Bego); 2. Mornar (II. ekipa van konkurencije) 6:24,6; 3. Delise (Izola) 6:31.

Plasman ekipa

I. RAZRED
1. Mornar (Split) 550 bodova,

2. Crv. zvezda (Bgd) 200, 3. Viktorija (Pula) 150, 4., 5. i 6. Lokomotiva (Zgb), Sava (Zgb) i Dinamo (Pančeva) 100, 7. i 8. Student (Bgd) i Danubius (Novi Sad) 60, 9. Krka (Šibenik) 20 bodova.

Podmladak

1. Mornar (Split) 200 bodova, 2. Krka (Šibenik) 150, 3. Gusar (Split) 140, 4. Korana (Karlovac) 130, 5. Jadran (Zadar) 100, 6. Ikarus (Zemun) 100, 7. Ošjak (Velaluka) 100, 8. Savica (Ljubljana) 100, 9. Crv. zvezda (Bgd) 100, 10. Viktorija (Pula) 60, 11. Mladost (Zgb) 40, 12. Borac (Osijek) 20 bodova.

Žene

1. Danubius (Novi Sad) 150 bodova, 2. Bled (Bled) 100, 3. Vukovar 100, 4. Mladost (Zgb) 100, 5. Lokomotiva (Zgb) 60, 6. Korana (Karlovac) 60, 7. Savica (Ljubljana) 40, 8. Crv. zvezda 40 bodova.

SAVEZNI RAZRED

1. Mornar (Split) 400 bodova, 2. Crv. zvezda 380, 3. Krka (Šibenik) 250, 4. Gusar (Split) 250, 5. Mladost (Zgb) 160, 6. Delise (Izola) 140, 7. Dinamo (Pančeva) 60, 8. Danubius (N. Sad) 60 bodova.

Ekipe na evropskom šampionatu

Veslački savez Jugoslavije, poslije završenog takmičenja za prvenstvo države, odlučio je da našu zemlju na evropskom veslačkom šampionatu u Kopenhagenu predstavljaju ovi čamci: četverac s kormilarom »Kрке« iz Šibenika, zatim četverac bez kormilara splitskog »Gusara«, samac i osmerac splitskog »Mornara« te dvojac na pariće »Dinama« iz Pančeva.

Evropski šampionat u veslanju bit će održan u toku mjeseca kolovoza o. g.

Šibenik - Branik 1:1 (0:1) „Šibenik“ član II. lige

MARIBOR — u nedjelju 26. ov. mj. odigrana je kvalifikaciona nogometna utakmica za ulazak u II. saveznu ligu između »Branika« i »Šibenika«. Utakmica je završila neriješenim rezultatom 1:1, i na taj način momčad »Šibenika« osigurala je ulazak u II. saveznu ligu.

U toku prvog poluvremena domaća momčad »Branik« primijenivši novu taktiku (sa isturenim srednjim braničem koji je igrao u navali), uspjela je zbuniti momčad »Šibenika«, koja je u tom dijelu predvela slabu igru. »Branik« je došao u vodstvo uslijed nesporazuma obrane »Šibenika«, a koje je zadržao sve do odlaska na odmor.

U nastavku igre »Šibenik« je preuzeo inicijativu u svoje ruke i u tom dijelu bio bolja i premoćnija momčad. Već u 4. minuti postignuto je izjednačenje. Đurić je, naime, primio loptu od Tedlinga i sa oko pet metara oštro tukao u stativu. Odbijenu loptu zahvatio je Erak i, pogodivši mrežu.

Kod »Branika« najbolji dio momčadi bila je navala, dok su se kod »Šibenika« istakli Tedling, Bego, Tambača i Erak II. Pred oko 2 hiljade gledalaca susret je dobro vodio sudac Marek iz Zagreba. Jedino mu se može zamjeriti što kod stanja 1:1 nije dosudio očit jedanestera u korist »Šibenika«.

U SARAJEVU: Zeljezničar — Tekstilac 3:1.

TABLICA

ZELJEZNIČAR	5	5	0	15:	1	10
ŠIBENIK	5	2	12	11:	8	5
BRANIK	5	1	13	2:	14	3
TEKSTILAC	5	1	0	4:	9	2

USPJELO PLIVAČKO TAKMIČENJE

U subotu 25. ov. mj. navečer na improviziranom plivalištu pred Gradskom ribarnicom održan je pred više od 2 hiljade gledalaca plivački susret između zadarskog »Jedinstva« i šibenskog »Mornara«, kojemu je ovo ujedno bio i prvi javni nastup.

Susret je održan u svim plivačkim disciplinama za muške, ženske i pionire u kojima su više uspjeha imali plivači iz Zadra. S velikim interesom očekivao se vaterpoolo susret, koji je obilovao uzbudljivim situacijama pred obim vratima. Pobjedili su zasluženo vaterpolisti Zadra s rezultatom 11:7 (5:4). Momčad »Jedinstva« istakla se mnogo brzim plivanjem, koja prednost im je pridonijela pobjedi.

Posebno je vrijedno istaknuti odličnu organizaciju od strane SD Mornara, koji je za nepunih dva sata, poslije završenog veslačkog predtakmičenja, uspio postaviti plivalište. Rasvjeta je bila također prilično dobra. Prvi nastup »Mornara« pokazao je da među građanstvom vlada veliki interes za ovakve priredbe. Susret je nadalje pokazao da među mladim plivačima »Mornara« ima nekoliko dobrih talenata koje se u buduću ne bi smjelo zapostaviti. Ovakovim i sličnim priredbama SD Mornar osvojiti će simpatije kod građana, samo

ako se bude i dalje uporno i sa voljom radilo.

Regata „Narodnog ustanka“

27. ov. mj. na pruzi Šibenik—Zirje—Šibenik održana je tradicionalna regata »Narodnog ustanka« u kojoj je učestvovalo 38 jedrilica iz šest društava. Na ovoj regati nastupila su ova jedriličarska društva: »Labud«, »Split« i »Mornar« iz Splita, zatim »Zal« iz Betine, te »Mornar« i »Val« iz Šibenika. S najvećim brojem jedrilica učestvovala je organizator ove regate PBD »Val« (15), »Zal« (12), »Mornar« - Šibenik (7) i t. d.

Apsolutni pobjednik u prvoj grupi postao je SD »Mornar« iz Splita u jedrilici »Zvijezda« sa kormilarom Filkom Koludrovićem i kao takav dobio je nagradu prelazni pehar NO-a gradske općine Šibenik. U drugoj grupi pobijedio je »Val« iz Šibenika u jedrilici »O. Jola 1936« sa kormilarom Borisom Zigonom. Pobjednik je nagrađen prelaznim peharom NO-a gradske općine Šibenik. Prvak treće grupe postao je također »Val« iz Šibenika u jedrilici »Cadet« sa kormilarom Petrom Matkovićem. Nagraden je prelaznim peharom od strane kolektiva Tvornice lakih metala »Boris Kidrič« Šibenik.

Uoči susreta sa „Željezničarom“

U nedjelju 2. kolovoza »Šibenik« se u posljednjoj kvalifikacionoj utakmici sastaje sa odličnom momčadi »Željezničarom« iz Sarajeva. Sarajlije, naime, u dosadašnjim susretima nisu izgubili niti jedan bod, polučivši odličnu goldiferenciju od 15:1. Prema predvedenim igrama momčad »Željezničara« pokazala se najboljom u svojoj grupi i kao takova osigurala ulazak u II. saveznu ligu. U svojim redovima ona ima nekoliko ve-

stojno revanšira.

Pobjednički četverac šibenske »Kрке« u sastavu Radečić, Despot, Zivković, Lambaša i korm. Bujas.

u kategoriji za podmladak. U seniorskom četvercu saveznog razreda splitski »Gusar« rehabilitirao se za nedavno pretrpljeni poraz na bleđskoj regati, ma da je u šibenskoj »Krkici« imao ozbiljnog protivnika. Osobito je zapaziti da su mlade i od sada nepoznate ekipe iz provincije u pojedinim disciplinama pokazale visok kvalitet. To naročito vrijedi za »Viktoriju« iz Pule, zatim »Koranu« iz Karlovca i »Jadrana« iz Zadra.

Prvog dana natjecanja sudjelovali su veslači I. razreda, podmladak i žene. Najinteresantnija trka bila je ona u četvercu s kormilarom slob. grade I. razreda, gdje se uporna borba za prvo mjesto vodila između »Studenta« »Crvene zvezde« iz Beograda te »Viktorije« iz Pule. Već na polovini staze mladi veslači iz Pule snažnim zaveslajima uspjeli su se odvojiti od pomenute dvojice i za jednu dužinu razlike proći kroz cilj. U dvojcu bez kormilara čamac Save iz Zagreba premoćno je pobijedio ekipu »Crvene zvezde«, dok je u tri samaca mladi veslač Korošec (C. Z.) za više od dvije dužine iza sebe ostavio čamac »Danubiusa« iz Novog Sada. »Mornarev« četverac bez kormilara predstavio se kao solidna ekipa i za više od tri dužine pobijedio »Lokomotivu« iz Zagreba. I u tri osmeraca slob. grade I. razreda došla je do izražaja izvanredna vožnja ekipe splitskog »Mornara«, koja se danas bez pretjerivanja može staviti uz bok naših najkvalitetnijih momčadi. Od samog starta on izbija naglo naprijed i za 5-6 dužina razlike prolazi kroz cilj ispred »Studenta« iz Beograda i »Vukovara«. Ne manje zanimljiva trka bila je ona u četvercima s kormilarom za podmladak. Ukupno je startovalo 6 ekipa. Kroz čitavu stazu velika borba vodila se uglavnom između starih rivala sa nedavno održane bleđske regate »Korane« iz Karlovca i šibenske »Kрке«. Ovoga puta Karlovcanima nije uspjelo ponoviti svoj podvig sa Bleda, jer su »Krkashi« u sjajnom finišu sa razlikom od pola dužine prvi prošli kroz cilj. U tri samaca preklonpe grade za žene osjećala se kod svih takmičar-

»Krkina« četverac s korm. za podmladak — prvak države za 1953. (na slici Bujas, Aras, Gold, Gulin i korm. Bujas)

što prvi start nije uspio, trka je ponovljena i čamac »Kрке« sa 36 zaveslaja u minuti osigurava prednost od jedne dužine ispred »Crvene zvezde« i »Studenta« iz Beograda, dok je »Mornar« zaostao. Međutim, na nekih 450 metara od starta čamac »Studenta« prelazi u stazu »Mornara« i glavni sudac obustavlja trku, diskvalificirajući ekipu »Studenta«. Tako se i po treći put pošlo sa starta i »Kрке« ponovno preuzima vodstvo, koje zadržava do kraja, prošavši kroz cilj za čitavu dužinu ispred ekipa »Crvene zvezde« i splitskog »Mornara«. U dvojicama sa i bez kormilara beogradska »Crvena zvezda« predstavila se kao najbolja ekipa. Osobito se ogorčena borba vodila u dvojcu sa kormilarom između »Crvene zvezde« i splitskog »Gusara«, koji je sve do 1900 metara bio na vodstvu. Posljednji metri odlučili su po-

zi bila u prednosti, koju je uspješno postići odmah u početku. Opašan takmac našim reprezentativcima bila je druga juniorska momčad »Mornara« koja je u velikom stilu za nešto manje od pola dužine iza »Mornara« stigla druga na cilj ispred »Delise« iz izole.

J. Jakovljević

Tehnički rezultati

PRVOG DANA NATJECANJA: Četverac slob. grad. s kormilarom za I. razred — 1. Viktorija (Pula) 7:33,2 (Perranić, Ritossa, Tonella, Milohanović-Krajzer i korm. Valle); 2. Crvena zvezda (Beograd) 7:39,2; 3. Student (Beograd) 7:39,7; 4. Mornar (Split) 7:45,6; 5. Krka (Šibenik) 7:49,8; 6. Savica (Ljubljana) 7:58,4.

Dubl. skul pr. grade za podmladak: 1. Savica (Ljubljana)